

Helsingin kaupunki kirjaamo
helsinki.kirjaamo@hel.fi

MUISTUTUS - VARTIOSAAREN OSAYLEISKAAVA

Diarinumero HEL 2021-012184

Yhteys saareen

Suurin muutos aiemman kaavaluonnoksen ja 28.11.2023 päivätyn kaavaehdotuksen välillä on, että kaavaluonnokseen Laajasalon ja Vartiosaaren välille merkitty yhteystarvemerkintä on kaavaehdotuksessa muutettu sillaksi. Kaavaselistuksessa muutosta perustellaan sillä, että selvitysten ja kaupunkiympäristölautakunnan päätöksen perusteella on nähty tarpeelliseksi mahdollistaa siltayhteyden toteuttaminen jo osayleiskaavan pohjalta.

Merkittävää kaupunkiympäristölautakunnan päätöksessä on se, että sillan edistämistä Vartiosaaren ensisijaisena yhteysvaihtoehtona eivät tukeneet sen enempää kaavaluonnoksen valmisteluvaiheessa tehdyt selvitykset kuin Kerro Kantasi kyselyn yli tuhannen vastaajan palautteetkaan, joista lähes 80% tuki Vartiosaaren virkistyskäytön kehittämistä sillattomien vaihtoehtojen pohjalta. Siltaa vastustettiin myös useimmissa kaavaluonnoksesta esitettyissä mielipiteissä. Eri yhteysvaihtoehtojen seurannaisvaikutuksiin liittyvien selvitysten johtopäätöksiä on tarkemmin listattu vuorovaikutusraportista löytyvässä mielipiteessämme.

Tärkeimpänä ja käytännössä lähes ainoana siltayhteyttä puoltavana perusteena sekä kaupunkiympäristölautakunnan päätöksissä että kaavaselistuksessa on esitetty saaren ympärivuotisen saavutettavuuden parantaminen. Lisäksi on mainittu palveluiden, huollon ja kunnossapidon kehittäminen mahdollistamalla kevyiden huoltoajoneuvojen pääsy saareen.

Kaavan valmistelun aikana olemme toistuvasti tuoneet esiin, että siltaa ei tule verrata pelkästään nykyiseen kesäaikana toimivaan sähkölauttayhteyteen. Siltaan verrattavissa oleva ympärivuotinen pääsy saareen voidaan niin haluttaessa mahdollistaa myös koko avovesi- ja kelirikkokauden operointiin pystyvällä vähän nykyistä sähkölauttaa järeämmällä lauttakalustolla aina siihen asti, kun jäiden vahvistuminen mahdollistaa saareen pääsyn muuten. Poikkeuksellisen lauhoina talvina, lauttayhteys voi toimia ympäri vuoden. Siltaa pienemmillä kustannuksilla, lautta voidaan niin haluttaessa toteuttaa myös käyttäjille maksuttomana. Tarkoitukseen soveltuvia kevyen liikenteen lauttoja ja palveluja on jo nyt kaupallisesti saatavilla (esim. www.neilos.fi), jotka tarvittaessa mahdollistavat myös huoltoajoneuvojen kuljetuksen.

Jos tavoitteeksi otetaan saaren ympärivuotinen saavutettavuus, siltaa tulisi verrata vastaavan saavutettavuuden mahdollistavaan lauttayhteyteen ottaen huomioon molempien vaihtoehtojen kustannukset, ympäristövaikutukset ja muut seurannaisvaikutukset sekä huomioiden myös uuden tekniikan tuomat mahdollisuudet ja niihin liittyvät kustannussäästöt esimerkiksi autonomisten tai puoliautonomisten lauttojen kohdalla. Nyt tällaista vertailua ei ole tehty samalla kun suurin osa kaavan vuorovaikutusprosessin siltaa koskevista vastineista ja kaavaluonnos-

vaiheessa tehtyjen selvitysten tuloksista on käytännössä sivuutettu. Tämä ei nähdäksemme vastaa hyvän kaavan valmistelun ja sitä koskevien päätösten periaatteita eikä niihin liittyviä Maankäyttö- ja rakennuslain tavoitteita. Asialla on erityistä merkitystä siltayhteydestä aiheutuvien riskien vuoksi, joita ei kaavaselostuksessa listatuin toimenpitein pysty kattavasti hallitsemaan.

Se, että kaupunkiympäristölautakunnan päätökseen perustuen kaavaehdotuksessa esitetään siltä ainoana Vartiosaaren ympärivuotisen saavutettavuuden mahdollistavana vaihtoehtona, jättää suurelta osin huomiotta ne sillan seurannaisvaikutukset ja riskit, joita sekä virkatyönä tehdyissä selvityksissä että Vartiosaassa toimivien viranhaltijoiden lausunnoissa ja osallisten mielipiteissä on nostettu esiin. Kaavaselostuksessa mm. todetaan, että sillan myötä rajoittamattoman virkistyskäytön haittaa pesimälinnustolle ei voida täysin estää, mutta haittaa voidaan vähentää luonnonhoitotoimilla, rajoituksilla ja opasteilla. Lauttayhteydellä, vaikka se mahdollistaisi ympärivuotisen pääsyn saareen, rajoitustoimia olisi tarvittaessa huomattavasti helpompi toteuttaa. Samoin riskit roskaamiseen, luvattomiin nuotioihin ja ilkivaltaan, joista Vartiosaari koko kesän toimivasta lauttayhteydestä huolimatta on toistaiseksi suurelta osin säästynyt, voivat sillan myötä huomattavasti kasvaa. Näitä ei millään kaavaselostuksessa tällä hetkellä esitetyillä toimenpiteillä pystytä estämään. Samaa pätee sillan varaamiseen pelkästään jalankulkuliikenteelle, jota käytännössä on mahdoton valvoa.

Edellä mainituista syistä johtuen, esitämme kaavaluonnoksessa olleen yhteystarvemerkin­nän palauttamista kaavaehdotukseen sekä osayleiskaavan voimaantulon jälkeen perusteellisempaa selvitystä, jossa siltayhteyttä ei verrata pelkästään kesäajan sähkölauttayhteyteen, vaan saaren ympärivuotisen saavutettavuuden mahdollistavaan nykyistä järeämpään, mahdollisesti puoliautonomiseen vajeri- tai muuhun kevyen liikenteen lauttayhteyteen, joka pystyy operoimaan koko avovesi- ja kelirikkokauden ennen jäiden vahvistumista ja mahdollistaa myös pienten huoltoajoneuvojen kuljetuksen.

Mikäli syystä tai toisesta siltayhteyttä päädytään edelleen esittämään ensisijaisena yhteysvaihtoehtona, Vartiosaaren ympäristö- ja kulttuurihistoriallisille arvoille siitä aiheutuvia riskejä ja ratkaisuja näiden riskien realistiseen hallintaan tulee selvittää ja arvioida tarkemmin huomioiden, että pelkkä kulunohjaus tai kieltotaulut eivät näiden riskien hallitsemiseen riitä.

Ohjeelliset jalankulku- ja huoltoreitit

Saaren länsiosassa Björknäs I ja II, Tomtebo ja Nytorp huviloiden kaakkoispuolelle piirretty ohjeellinen jalankulku- ja huoltoreitti sijoittuu jyrkkään rinteeseen, jossa tällä hetkellä ainoastaan mutkainen metsän läpi kulkeva kapea kävelypolku. Sen muuttaminen kevyen huoltoajoneuvoliikenteen mahdollistavaksi reitiksi edellyttäisi mittavia maanrakennustöitä, jotka vaikuttaisivat ympäristöön merkittävästi. Tämän vuoksi ehdotamme merkinnän muuttamista ohjeelliseksi jalankulkureitiksi.

Helsingissä 31.01.2024

Osmo Rantakari
puheenjohtaja

Vesa Rutanen
varapuheenjohtaja